

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Maatilan investointituet 2023-2027

Heikki Rautio
30.3.2023

Rahoitus CAP 2023-2027

EU-osarahoitteiset maatalouden rakennetuet kokonaisrahoitus
528 miljoonaa euroa

- maatalouden investointituet 475 M €
- nuoren viljelijän aloitustuki 53 M €

Energiantuotantoon ja varautumiseen Makeran varoja 28 M €.

- Valtuus vuonna 2023 avustus 127 M€, ktl 250 M€ ja
valtioneuvoston takaus 15 M€

Suomen CAP- suunnitelma 2023-2027

1. Investoinnit maatilojen kilpailukyvyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen
2. Maatilojen energiainvestoinnit
3. Ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävät investoinnit maataloilla
4. Eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta parantavat investoinnit

Muutoksia edelliseen rahoituskauteen

- Kilpailukyvyn kehittämistä ja maatalouden nykyaikaistamista edistävissä investoinneissa nuorille viljelijöille mahdollisuus korotettuun investointiavustukseen 7 vuotta tilanpidon aloittamisesta.
- Tukihaku ja maksatus vain sähköisesti. (paperihakemuksia ei oteta enää vastaan)
- Maatilojen peruskuivatusinvestoinnit osaksi rakennetukijärjestelmää.
- Turkistarhausta ei enää rahoiteta.
- Tukihakemus jätettävä ennen hankkeen aloittamista, eli hankkeen voi omalla riskillä aloittaa ennen tukipäätöstä.
- Kaikilla varastoilla sama tukitaso (tuote-, tuotantopanos-, tarvike- tai konevarasto)
- Kaikilla salaojituksilla sama tukitaso (säättö tai tavanomainen salaojitus)

Tuen ehdot, tuen saaja

- Tukea voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle tai yksityisoikeudelliselle yhteisölle, joka elinkeinonaan harjoittaa tai ryhtyy harjoittamaan maatilalla maataloutta (maatalousyrittäjä). Lisäksi tukea voidaan myöntää yksityisoikeudelliselle yhteisölle, jonka osakkaista tai jäsenistä enemmän kuin puolet on luonnollisia henkilöitä ja jonka tarkoituksena on edistää yhteistoimintaa osakkaiden tai jäsenten harjoittamassa maatalouden tuotantotoiminnassa (maatalousyrittäjien yhteenliittymä)
- Luonnollisen henkilön on oltava hakemuksen vireille tullessa 18 vuotta täyttänyt.

Tuen ehdot, koulutus

- Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on tuen kohteena olevaa yritystoimintaa koskeva riittävä ammattitaito (vaaditaan vain kohta 1. Investoinnit maatalojen kilpailukyvyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen)
 - Toisen asteen luonnonvara-alan tutkinto
 - Vähintään kolmen vuoden käytännön kokemus maataloudesta + koulutus vähintään 10 opintoviikkoa tai 15 opintopistettä
 - Jos tuotantosuunta ei muutu, riittää 3 vuoden työkokemus maataloudesta

Nuoren viljelijän korotus investointituessa

- Avustusta korotetaan 10 % (rakentamisinvestoinneissa)
- Viljelijä hakemuksen vireille tullessa enintään 40-vuotias
- Tilanpidon aloittamisesta enintään seitsemän vuotta
 - Oy:ssä riittää, kun määräysvaltaa pitävät täyttävät ehdot
 - Yhtymissä kaikkien osakkaiden tulee täyttää ehdot

Tuettavaa investointia koskevat edellytykset

- Samaan investointiin katsotaan kuuluviksi ne toimenpiteet, jotka yhdessä muodostavat tuotantotoiminnassa tarpeellisen toiminnallisen kokonaisuuden. Jos samaan investointiin sisältyy vähäisiä osia, joilla on eri käyttötarkoitus, tukitaso määräytyy investoinnin pääasiallisen käyttötarkoituksen perusteella.
- Esim. navetan rakentamisen yhteydessä samaan hakemukseen navetta, lantalat, varastot, tuotantopihan asfaltointi. Tuki lypsykarjatuotannon rakentamisinvestointina.
- Myös pienhankintoja voi yhdistää. Tuki suurimman mukaan.
- Energia investoinnit omana hakemuksena

Varavoimajärjestelmä

- Tukea voidaan myöntää eläintiloja sisältävän rakennuksen uudisrakentamiseen tai laajentamiseen vain, jos investoinnin toteuduttua rakennuksessa on sen laajuuteen ja siinä harjoitettuun tuotantoon nähden asianmukainen varavoimajärjestelmä.
- Rakentamisinvestoinnissa varavoimajärjestelmä voi olla mukana kustannusarviossa ja maksatuksessa kuitti hyväksytään.
- Ei tueta erillisenä investointina, koska eläinten ruokinta ja vedentarve tulee jo nyt järjestää asianmukaisesti ja siihen sisältyy eläinten hoidon varmistaminen kaikissa olosuhteissa.

Omat tuotantopanokset

- Oman puutavaran tai maa-aineksen käyttö
- Oma työ 20 €/h (tuensaajien työ)
- Traktori tai muu vastaava työkone 40 €/h henkilötyön lisäksi
- Työstä pidettävä kirjanpitoa

Investoinnin aloittaminen

- 1) rakennettaessa tai laajennettaessa rakennusta, rakennelmaa tai rakennetta perustustyö on aloitettu valamalla tai muulla vastaavalla kestäväällä tavalla tai, jos perustustyön toteuttaa urakoitsija, lopullinen urakkasopimus on allekirjoitettu;
- 2) peruskorjattaessa rakennusta, rakennelmaa tai rakennetta työn tekeminen on aloitettu taikka, jos työ teetetään, lopullinen sopimus on allekirjoitettu;
- 3) hankittaessa kone, laite tai muu käyttöomaisuuteen kuuluva esine tai oikeus tilaus on tehty tai sopimus hankinnasta on allekirjoitettu tai, jos tilausta tai hankintasopimusta ei edellytetä, esineen tai oikeuden hankintahinta, tai jos hinta maksetaan erissä, ensimmäinen erä on maksettu;
- 4) toteutettaessa muu kuin 1—3 kohdassa tarkoitettu toimenpide työn tekeminen on aloitettu taikka, jos työ teetetään, lopullinen sopimus on allekirjoitettu.

Investointituen määrä

Maatalouden investointituen enimmäismäärä maatilaa kohden on enintään 1 500 000 euroa kolmen verovuoden aikana.

- Enimmäismäärästä enintään 1 200 000 euroa voi olla tukea, joka myönnetään maatilojen kilpailukykyä ja kannattavuutta parantavien investointien tukemiseen.
- Tukea ei myönnetä, jos sen määrä rakentamista koskevissa investoinneissa on enintään 7 000 euroa ja muissa investoinneissa enintään 3 000 euroa.

Liiketoimintasuunnitelma

- Vaaditaan, kun haetaan tukea kohdasta: **Investoinnit maatilojen kilpailukyvyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen**
 - Maatalouden yrittäjätulo vaatimus 25 000 € tulee saavuttaa viimeistään viidentenä kalenterivuonna tuen myöntämisestä
- Liiketoimintasuunnitelma tuetaan Neuvon kautta (ei lisätä enää kustannusarvioon)

Valintaperusteet

- Tukihakemuksen eteneminen valintavaiheeseen edellyttää sitä, että hakijaa ja hakemusta koskevat tukiedellytykset täyttyvät
- Valintaperusteiden tarkoituksena on varmistaa hakijoiden yhdenvertainen kohtelu, parantaa varojen käyttöä ja kohdentaa tuki toimenpiteiden tavoitteiden mukaisesti
- Kaikki tukijakson tukihakemukset pisteytetään ja laitetaan pisteytysjärjestykseen
 - Jos varoja ei ole riittävästi, rahoitetaan parhaiten pisteitä saaneet hakemukset ja heikoimmat saavat kielteisen tukipäätöksen
- Sovelletaan numeerista 0-3 asteikkoa, myös puolikkaat pisteet käytössä

Valintaperusteet:

Investoinnit maatalojen kilpailukyvn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen

1. Vaikutus tuen kohteena olevan yrityksen talouteen

3 pistettä: Hakemus osoittaa suunnitellun investoinnin parantavan merkittävästi yrittäjätuloa/ taloudellista tulosta.

Hakemus osoittaa hankkeen olevan erittäin kannattava.

2 pistettä: Hakemus osoittaa suunnitellun investoinnin parantavan yrittäjätuloa/ taloudellista tulosta.

Hakemus osoittaa hankkeen olevan hyvin kannattava.

1 piste: Hakemus osoittaa suunnitellun investoinnin parantavan jonkin verran yrittäjätuloa/ taloudellista tulosta.

Hakemus osoittaa hankkeen olevan kannattava.

0 pistettä: Hakemus ei osoita suunnitellun investoinnin parantavan yrittäjätuloa/ taloudellista tulosta.

Hakemus ei osoita hankkeen parantavan kannattavuutta.

2. Vaikutus tuen kohteena olevan yrityksen kilpailukykyyn

3. Vaikutus ympäristöön ja ilmastoon

4. Vaikutus tuotanto-olosuhteisiin

Kohdista 1 ja 2 on saatava yhteensä vähintään yksi piste

Valintaperusteet:

Ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävät investoinnit, energiainvestoinnit sekä eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta edistävät investoinnit

1. Vaikutus ympäristöön

3 pistettä: Hanke edistää merkittävästi tuotannon positiivisia ympäristövaikutuksia (esimerkiksi parantaa pellon kasvukuntoa tai maan rakennetta, edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä, tuottaa lisäarvoa tila- ja maaseutu ympäristöön) tai vähentää merkittävästi tuotannon negatiivisia ympäristövaikutuksia (esimerkiksi vähentää ravinnehuuhtoumia)

2 pistettä: Hanke edistää tuotannon positiivisia ympäristövaikutuksia (esimerkiksi parantaa pellon kasvukuntoa tai maan rakennetta, edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä, tuottaa lisäarvoa tila- ja maaseutu ympäristöön) tai vähentää tuotannon negatiivisia ympäristövaikutuksia (esimerkiksi vähentää ravinnehuuhtoumia).

1 piste: Hanke edistää jonkin verran tuotannon positiivisia ympäristövaikutuksia (esimerkiksi parantaa pellon kasvukuntoa tai maan rakennetta, edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä, tuottaa lisäarvoa tila- ja maaseutu ympäristöön) tai vähentää jonkin verran tuotannon negatiivisia ympäristövaikutuksia (esimerkiksi vähentää ravinnehuuhtoumia).

0 pistettä: Hanke ei edistä tuotannon positiivisia tai vähennä tuotannon negatiivisia ympäristövaikutuksia.

2. Vaikutus ilmastoon

3. Vaikutus tuotanto-olosuhteisiin

4. Vaikutus tuen kohteena olevan yrityksen talouteen ja kilpailukykyyn

Kohdista 1 ja 2 on saatava yhteensä vähintään yksi piste

Investointituen ulkopuolelle jäävät kustannukset

- Käytettyjen koneiden ja laitteiden hankinta
- Traktorin tai pienkuormaajan hankinta
- Sisäpiirihankinnat, jollei hankinnasta ole hankittu riittävästi tarjouksia muilta asianmukaisilta tarjoajilta
- Hakijan itsensä suorittama kuljetus
- Viranomaisluvut, liittymämaksut tai vastaavat kulut
- Jos on jo voimassa oleva tukipäätös, ei voi saada uutta tukea
 - tuen myöntämisen edellytykset on luotu keinotekoisesti, tämän lain tavoitteiden vastaisesti ja järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää tuen myöntämistä koskevia säännöksiä oikeudettoman taloudellisen hyödyn tavoittelemiseksi

Investoinnit maatalojen kilpailukyvyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen

Rakentamisinvestoinnit:

- Lypsy- ja nautakarjatalous
- Sikatalous
- Lihasiipikarjatalous
- Lammas- ja vuohitalous
- Hevostalous

Avustus 35 %, Ktl 50 %, korkotuki 5 %, nuvi korotus 10%

Lypsy- ja nautakarjatalous

- Lypsykarjatalouden rakentamisinvestoinnit (peruskorjaus, laajennus, uudisrakentaminen)
- Uuden lypsykarjapihaton yhteydessä on oltava jaloittelutarha tai laidun
- Parsinavetoissa tukea vain peruskorjaukseen (ei tukea parsipaikkojen lisäykseen)
- Emolehmätuotannon rakentamisinvestoinnit (peruskorjaus, laajennus, uudisrakentaminen)
- Lihanautakasvattamoilla tukea vain peruskorjauksiin
 - Pinta-ala tai tilavuus ei saa kasvaa

Sikatalous

- Emakkosikalan uudisrakennukseen tai laajennukseen tukea voidaan myöntää, jos investoinnin kohteena olevassa sikalassa tai sen laajennusosassa on käytössä vapaaporsitus.
- Emakkosikalan peruskorjaukseen voidaan myöntää tukea, jos porsitushäkkien lukumäärää ei lisätä.

Investoinnit maatilojen kilpailukyvyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen

Rakentamisinvestoinnit:

- Mehiläistalous
- Kasvihuonetuotanto
- Kuivaamo
- Varasto
- Myyntikunnostus

Avustus 25 %, Ktl 50 %, korkotuki 5 %, nuvi korotus 10%

Investoinnit maatilojen kilpailukyvyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen

Työympäristöä ja tuotantohygieniaa edistävät investoinnit:

- Tukea voidaan myöntää rakentamisinvestointiin tai koneen tai laitteen hankintaan, jonka tarkoituksena on parantaa maatalouden tuotantorakennuksessa työskentelevän henkilön työoloja tai maatilán tuotantohygieniaa.
- Työtä helpottavat rehun- ja kuivikkeenjakolaitteet tai lannanpoistossa käytettävät laitteet
- Tuotantopihan päällystäminen
- TUKEA EI VOIDA MYÖNTÄÄ KORVAUSINVESTOINTEIHIN
- KAIKKI INVESTOINNIT MAATILOJEN KILPAILUKYVYN KEHITTÄMISEEN JA TILOJEN NYKYAIKAISTAMISEEN TARVITSEE **LIIKETOIMINTASUUNNITELMAN JA YRITTÄJÄTULOVAATIMUS 25 000 € PITÄÄ TÄYTTYÄ.**

Avustus 25 %

Maatilojen energiainvestoinnit

Tukea voidaan myöntää energiantuotantoon, energian säästöön tai energiatehokkuuden parantamiseen liittyviin investointeihin.

- Uusiutuva energianlähde
- Energia käytettävä maatalouden tuotantotoiminnassa
- Energianlähde esim. jätelämpö, vesistön, ilman maaperän tai auringon lämpö tai muu uusiutuva energianlähde (aurinkopaneelit)
- Energiansäästöön liittyviä toimenpiteitä: led-valaistus, lämmöntalteenottojärjestelmä esim. maidosta, lietelannasta tai poistoilmasta.
- Maataloudessa käytettävän koneen muuntaminen biokaasukäyttöiseksi
- Biokaasulaitokset
- Tuetaan enintään niin isoa laitteistoa kuin mikä vastaa maatilan vuotuista energiantarvetta

Avustus 50 %

Ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävät investoinnit maataloilla

Maatilan investointitukea voidaan myöntää ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävään investointiin edellyttäen, että investointi edistää ympäristöystävällisemmän tuotantotavan ja teknologian käyttöön ottoa.

Investoinnilla on lisäksi oltava myönteinen vaikutus:

- 1) maan kasvukuntoon;
- 2) vesitalouteen;
- 3) kasvinsuojeluaineiden käytön turvallisuuteen;
- 4) ravinteiden hyötykäyttöön ja kierrätykseen;
- 5) lannan tehokkaaseen käsittelyyn; tai
- 6) kasvihuonekaasupäästöjen vähenemiseen.

Ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävät investoinnit maataloilla

- Salaojitus tai säätösalojitus
- Peruskuivausinvestointi
- Lannan sijoitus-, viilennys- ja separointilaitteistot
- Lantalat ja lantaloiden kattaminen
- Laitteet, joilla täsmennetään ja tehostetaan ravinteiden hyötykäyttöä tai vähennetään päästöjä
- Lannoitteiden tai kasvinsuojeluaineiden paikkakohtaiseen kuvantamiseen perustuva sijoittamisen tai levittämisen mahdollistava automatiikka
- Tukikelpoisia eivät ole tavanomaiset peltoviljely-, tai sadonkorjuukoneet ja –laitteet vaan esimerkiksi niihin asennettavat lisälaitteistot ja uusi teknologia, jotka edistävät mainittuja tavoitteita

Avustus 40 %

Peruskuivausinvestointi

- Tukea voidaan myöntää yksityisoikeudelliselle yhteisölle, jos jäsenistä enemmän kuin puolet on luonnollisia henkilöitä
- Ojitusyhteisön kaikkien jäsenten on oltava maatalousyrittäjiä (eli harjoitettava itse maataloutta)
- Ei ole ammattitaitovaatimusta, mutta kaikkien jäsenten pitää olla täysi-ikäisiä
- Vähintään puolella jäsenistä pitää olla kannattava maatila
- Kannattavuus pystytään todentamaan maatalouden veroilmoituksesta, velkaluettelosta ja verotuspäätöksestä
- Hyöty on kohdistuttava maatalousmaahan ja useampaan kuin yhteen maatalaan

Peruskuivausinvestointi

- Hakijan on esitettävä ojitushankkeesta vesilain 5 luvun 15 §:n mukainen ojitus- suunnitelma
- Lisäksi toimenpiteestä on saatava vesilaissa tarkoitetun valtion valvontaviranomaisen puoltava lausunto, jonka edellytyksenä on, että toimenpide edistää ympäristön tilaa
- Jos kyseessä on muu kuin ojitusyhteisö, on ojitusinvestoinnista tehtävä osallistujien keskinäinen sopimus ja kaikille hankkeille pitää valita toimitsija(t)

Eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta parantavat investoinnit

Maatilan investointitukea voidaan myöntää eläinten hyvinvointia edistävään rakentamisinvestointiin ja koneen ja laitteen hankintaan edellyttäen, että investointi parantaa jo olemassa olevaa tuotantorakennusta eikä lisää olemassa olevaa tuotantokapasiteettia.

- Jaloittelutarhat
- Häkkikanaloiden muuttaminen lattiakanaloiksi
- Vapaaporsituksen edistäminen
- Sairas- ja poikimakarsinoiden parantaminen
- Ilmanvaihdon parantaminen
- Parsimatot ja -pedit

Avustus 40 %

Eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta parantavat investoinnit

Bioturvallisuutta edistävät investoinnit voivat kohdistua olemassa olevan tuotantorakennuksen bioturvallisuuden parantamiseen.

- Käsien ja saappaiden pesupaikat
- Erilliset lastaustilat eläinten kokoamiseen siirtoja varten
- Raatokontit, karanteenitilat, tautisulut, osastointiratkaisujen parantaminen
- Verkotukset ja lintupiikit

Avustus 40 %

Valtioneuvoston asetus maatalan investointituen kohdentamisesta (266/2023)

Tukikohde	ktl	avustus	lisäavustus
Navetat	50	35	10 nuoret
Sikalat	50	35	10 nuoret
Lihasiipikarja	50	35	10 nuoret
Lampolat, Vuohelat	50	35	10 nuoret
Hevostalous	50	35	10 nuoret
Mehiläiset	50	25	10 nuoret
Kasvihuoneet	50	25	10 nuoret
Kuivaamot	50	25	10 nuoret
Varastot	50	25	10 nuoret
Myyntikunnostus	50	25	10 nuoret
Työympäristö, tuotantohygienia	-	25	-
Ympäristön tila, kestävä tuotantotapa	-	40	-
Energiantuotanto	-	50	-
Eläinten hyvinvointi, bioturvallisuus	-	40	-

Liiketoiminta
suunnitelma

Valtiontakaus

- Valtiontakausta voidaan myöntää pääsääntöisesti kotieläintalouden ja kasvihuonetuotannon rakentamisinvestointeihin sekä energiainvestointeihin.
- Valtiontakauksen enimmäismäärä investointia kohden voi olla 800 000 euroa ja se voi koskea enintään 80 prosenttia takauksen kohteena olevan lainan määrästä koko laina-aikana.
- Enintään 30 % toimenpiteen kokonaisrahoituksesta.
- Valtiontakauksesta peritään puolivuositain maksu, joka on 0,75 % takauksen kulloinkin jäljellä olevasta määrästä.

Haku aika

Aloitustukea ja investointitukea saa hakea jatkuvasti. Hakemukset ratkaistaan tukijaksoittain, jotka ovat:

- 1) 16 päivästä lokakuuta 15 päivään tammikuuta;
- 2) 16 päivästä tammikuuta 15 päivään maaliskuuta;
- 3) 16 päivästä maaliskuuta 15 päivään elokuuta;
- 4) 16 päivästä elokuuta 15 päivään lokakuuta.

Tänä vuonna ensimmäinen tukijakso alkaa poikkeuksellisesti 3.4. ja päättyy 10.5. ja seuraava on 11.5-15.8.

TUKIHAKU EI AVAUDU VIELÄ 3.4, VAAN RUOKAVIRASTO ILMOITTAU MYÖHEMMIN TARKAN PÄIVÄMÄÄRÄN, MILLOIN HAKU AUKEAA.

VANHASSA HYRRÄSSÄ EI VOI ENÄÄ JÄTTÄÄ INVESTOINTITUKI HAKEMUKSIA

Yhteystiedot

Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus

Terttu Ylilauri p. 0295 038 153

Pohjanmaan Ely-keskus

Heikki Rautio p. 0295 028 612

etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

www.mmm.fi

www.ruokavirasto.fi

www.ely-keskus.fi

Laki maatalouden rakennetuista 1476/2007

Vna maatalouden rakennetuesta 265/2023

Vna maatilan investointituen kohdentamisesta 266/2023

